

Introducció al Tractament Psicològic

Codi: 102573

Crèdits: 9

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	3	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: David Sánchez Carracedo

Correu electrònic: David.Sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Les proves d'avaluació escrita es faran en castellà. Classes en castellà: G1 70%, G2 40%, G3 10% i G5 70%. Bibliografia obligatòria en castellà. Sessions de seminari bàsicament en català. Documents oficials en català.

Equip docent

María Soledad Mora Giral

Teresa Gutiérrez Rosado

Joan Torras Claraso

Josep Devi Bastida

Silvia Noguer Carmona

Joaquim Puntí Vidal

Prerequisits

En els cursos anteriors el/la estudiant de la UAB ha cursat les assignatures obligatòries de "Psicopatologia al llarg del cicle vital" (segon curs, semestre 3) i "Avaluació Psicològica" (segon curs, semestre 4). Ambdues formen part de la mateixa matèria al pla d'estudis del Grau de Psicologia a la UAB. En el cas d'estudiants que provenen de fora de la UAB, es recomana que hagin cursat matèries amb coneixements bàsics sobre avaluació psicològica i psicopatologia.

Objectius

- *Identificar* el procés d'intervenció en la pràctica clínica i les principals habilitats terapèutiques implicades.
- *Conèixer* les principals tècniques d'intervenció i tractament psicològic, els seus fonaments teòrics i experimentals i el procediment i àrees d'aplicació.
- *Aprendre* a valorar-les críticament.

- *Practicar* l'aplicació d'alguns procediments d'intervenció.
- *Conèixer* la problemàtica i les principals dades disponibles sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament les intervencions de casos publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Basant-se en dades d'evidència, distingir els efectes deguts a factors comuns dels efectes específics dels diferents tractaments.
4. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
5. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques de tractament bàsiques.
6. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.
7. Identificar i valorar els indicadors de funcionalitat exigibles per a les diferents tècniques d'intervenció psicològica, que tinguin en compte criteris d'èxit i idoneïtat.
8. Identificar les limitacions i contraindicacions de les diferents tècniques de tractament.
9. Identificar les principals aportacions dels diferents models psicoterapèutics al tractament psicològic modern.
10. Identificar les principals tècniques de tractament psicològic.
11. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
12. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
13. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
14. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
15. Reconèixer els fonaments teòrics i experimentals de les diferents tècniques de tractament.
16. Reconèixer els possibles factors comuns dels diferents models psicoterapèutics.

17. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques de tractament psicològic bàsiques.
18. Reconèixer les etapes del procés d'intervenció.
19. Treballar en equip.

Continguts

SESSIONS GRUP 1/1 i GRUPS DISCUSSIÓ 1/2

Tema 1. Eficàcia i pràctica basada en evidència.

Tema 2. Les habilitats terapèutiques.

Tema 3. El procés d'intervenció.

Tema 4. Tècniques de relaxació i *Mindfulness*.

Tema 5. Tècniques d'exposició.

Tema 6. Entrenament en habilitats socials.

Tema 7. Tècniques operants

Tema 8. Tècniques d'autocontrol.

Tema 9. Tècniques cognitives.

Tema 10. Tècniques de solució de problemes.

SESSIONS SEMINARI GRUPS 1/4

1. Situacions difícils en tractament psicològic

2. Relaxació

3. Exposició I

4. Exposició II

5. Entrenament en Habilitats Socials

6. Reestructuració Cognitiva

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia i l'actitud crítica.

Es tracta de poder conèixer diverses tècniques d'intervenció terapèutica, les seves bases teòriques, procediment d'administració, àmbits d'aplicació i dades sobre la seva eficàcia. El/la estudiant podrà complementar els continguts de les lectures obligatòries, eix central de la docència, amb les classes introductòries i el treball amb casos aplicats. Tanmateix en les classes pràctiques es veurà la concreció i aplicació de les diferents tècniques explicades en les classes teòriques. Es fomentarà la visió crítica i el treball autònom.

La docència dirigida d'aquesta assignatura està estructurada en:

1) Sessions introductòries virtuals de grup gran 1/1 d'una hora i mitja per a tots els alumnes d'un mateix mòdul introductòries a cada tema. En alguns grups i sessions es pot aplicar la metodologia de "classe invertida" (*flipped classroom*), on els alumnes hauran de visualitzar un vídeo duns 30 minuts amb anterioritat a la sessió virtual a més de llegir la lectura obligatòria corresponent. A la sessió virtual, d'uns 45 minuts, s'aclariran dubtes

i es completaran algunes informacions. Els estudiants podran ser preguntats per continguts del vídeo i la lectura, i la seva participació podrà ser tinguda en compte per possibles millores en la qualificació final.

2) Sessions de discussió en grups de PA ½ basades en les lectures obligatòries i la sessió introductòria virtual. Dues hores de durada. Es programa una sessió de discussió per cada classe de grup gran 1/1. En aquestes és imprescindible que prèviament el/la estudiant hagi revisat la lectura obligatòria corresponent a cada sessió. Es disposa de la Guia de Treball on hi consten preguntes per orientar la lectura, treballar amb casos aplicats i afavorir la reflexió. És imprescindible assistir a aquestes sessions amb la lectura obligatòria corresponent i la Guia de Treball.

3) Classes de seminari 1/4 de dues hores on es desenvolupen les pràctiques.

Els/les estudiants disposaran al campus virtual de les Lectures relatives al temari de l'assignatura que no es trobin a la biblioteca, d'una Guia de Treball amb les preguntes de lectura guiada, casos, preguntes de reflexió i activitats relatives a cada tema i que seran el fil conductor de les sessions de grups de PA ½ de discussió, i d'un Dossier dels Seminaris amb tota la informació i materials necessaris per dur a terme les sessions de seminari 1/4.

Les activitats de treball autònom del/la estudiant inclouen: estudi, la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris d'especial interès per l'adquisició de les competències pròpies de la matèria i la realització d'un treball optatiu en grup.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula Moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D.2. Sessions discussió grups 1/2	24	0,96	3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18
D.3. Sessions seminari grups 1/4	12	0,48	1, 2, 4, 11, 12, 13, 14, 19
D1. Sessions introductòries amb grup gran 1/1	18	0,72	3, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i supervisió treballs de grup	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
A.1. Lecturas obligatorias	58	2,32	3, 5, 6, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 18
A.2. Estudi Dossier Sessions Seminari.	38	1,52	5, 16
A.3. Estudi i treball optatiu de pràctiques.	60	2,4	1, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

A part del detalls facilitats a continuació, són d'aplicació les "Pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia 2019-20", disponibles a

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev1, Ev2)

- Es realitzaran dues proves escrites de resposta múltiple presencials, amb un valor del 30% de la qualificació cadascuna.
- Seran proves amb 25-30 preguntes d'elecció múltiple cadascuna, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta. La penalització serà d'una pregunta correcta per cada tres preguntes amb respostes incorrectes. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, i implicaran reflexions i aplicacions de conceptes i temes treballats a totes les sessions fetes fins aquell moment.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev3, Ev4)

- Es realitzaran dues proves escrites de 5 preguntes que s'han de respondre de forma oberta però amb resposta curta; 20% de la qualificació cadascuna.
- Les preguntes es basaran en breus descripcions de casos aplicats, semblants als treballats a les sessions de discussió. No hi haurà penalització, però les respostes incorrectes, que no facin servir un llenguatge tècnic adequat i/o respostes llargues que excedeixin el marge assenyalat per contestar, puntuaran amb 0 punts.

Evidència d'aprenentatge en grup: (Ev5)

Ev5: Treball de pràctiques optatiu. S'avaluarà segons la rúbrica que es farà pública a l'inici de curs; 10% en la qualificació. Només es podrà afegir a la qualificació final en cas de complir els següents requisits: (1) haver tret una nota final mínima $>4,95$; (2) Haver-se presentat a totes les evidències EV1 a EV4. La nota de l'EV5 només sumarà a la nota final si la qualificació de l'EV5 és ≥ 6 . No es podrà presentar fora dels terminis establerts.

Avaluable / No Avaluable

- Tenint en compte que el mínim reglamentari per considerar-se AVALUABLE és un 40% del pes total, es considerarà avaluable el/la estudiant que s'hagi presentat a un mínim de dos evidències de la Ev1 a la Ev4.
- Cas de considerar-se avaluable, es qualificaran amb un 0 les evidències a les que no s'hagi presentat el/la estudiant.
- Es considera NO AVALUABLE el/la estudiant que només s'hagi avaluat d'una o ninguna de les evidències Ev1 a Ev4.

Nota final / Criteri Aprovat

- Nota Ev1-Ev4 = $[(\text{Nota Ev1} \times 0.30) + (\text{Nota Ev2} \times 0.30) + (\text{Nota Ev3} \times 0.20) + (\text{Nota Ev4} \times 0.20)]$
- Nota Final = $(\text{Nota Ev1-Ev4}) + (\text{Nota Ev5} \times 0.10)$. Per poder sumar la nota de la Ev5 (treball de pràctiques) a la Nota Ev1-Ev4, serà prerrequisit imprescindible: (1) Nota Ev1-Ev4 $> 4,95$; (2) Haver-se presentat a totes les evidències EV1 a EV4. La nota de l'EV5 només sumarà a la nota final si la qualificació de l'EV5 ≥ 6 .
- Cas de no superar aquest prerrequisit, la nota de l'Ev5 (i sempre que s'hagi presentat el treball en els terminis establerts), queda reservada per poder afegir-la a la nota de la recuperació.
- Es considera APROVAT quan Nota Ev1-Ev4 $>4,95$.

Recuperació:

- La prova de recuperació serà de les Evidències Ev1, Ev2, Ev3 i Ev4 no superades (nota $\leq 4,95$).
- Només podrà optar a recuperació el/la estudiant que no hagi aprovat l'avaluació ordinària, que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura, i que la seva Nota Ev1-Ev4 Final sigui $\geq 3,5$. Tots requisits són imprescindibles per poder anar a recuperació.
- La recuperació consistirà en una prova amb les mateixes característiques de les de l'avaluació ordinària i amb els mateixos criteris de correcció.

- El/la estudiant que tingui més d'una evidència recuperable no superada podrà optar a presentar-se a totes o només a les que consideri. La nota que obtingui a la recuperació substituirà la nota de la qualificació ordinària. Cas de no recuperar alguna de les evidències recuperables no superades, es mantindrà la qualificació obtinguda a l'hora de calcular la Nota Ev1-Ev4.
- En cap cas es podrà optar a recuperar l'Ev5.
- El criteri d'APROVAT serà el mateix establert per l'avaluació ordinària i tant la Nota Ev1-Ev4 com la Nota Final es calcularan amb les mateixes fórmules i requisits establerts per l'avaluació ordinària, substituint només les notes de les evidències recuperades.
- En cap cas la recuperació es per pujar nota si l'evidència està aprovada

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Procés de Revisió de qualificacions Després de cada avaluació s'informarà als alumnes de la data i la forma en què es publicaran les qualificacions del curs. Els estudiants també seran informats del procediment, lloc, data i hora de la revisió de la qualificació en base a les normatives de la Universitat.

Nota. Exceptuant situacions excepcionals i acordades prèviament amb algun estudiant, una setmana abans de les avaluacions, i fins acabada la revisió ordinària, no es respondran preguntes de "contingut" per correu electrònic o Moodle. Els estudiants hauran d'anar als horaris d'atenció dels docents.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Prova de resposta múltiple 1 (temes 1, 2, 3, 4 i 5) / primer període avaluatiu	30%	1,5	0,06	5, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18
EV2. Prova de resposta múltiple (temes 6, 7, 8, 9 i 10) / segon període avaluatiu	30%	1,5	0,06	3, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 16, 17
EV3. 5 preguntes de resposta oberta-curta 1a part del curs / primer període evaluatiu	20%	1	0,04	2, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 17
EV4. 5 preguntes de resposta oberta-curta 2a part del curs / Segon període avaluatiu	20%	1	0,04	2, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 17
EV5. Treball optatiu de pràctiques / setmana 16	10%	0	0	1, 2, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19

Bibliografia

(Provisional)

Tema 1: Eficàcia i pràctica basada en evidència

M. Pérez Álvarez, J.R. Fernández Hermida, C. Fernández Rodríguez y I. Amigo Vázquez (2003) *Guía de tratamientos psicológicos eficaces I*. Madrid: Pirámide. (1 capítol) (Campus Virtual)

Sánchez-Carracedo, D. (2020). *Eficacia de los tratamientos psicológicos y práctica basada en evidencia*. Documento no publicado (Campus Virtual)

Temes 2-10:

Labrador, F. (2008). *Técnicas de Modificación de Conducta*. Madrid: Pirámide (Cap. 2, 15, 20, 29) (Camus Virtual).

*Ruiz, M.A., Díaz García, M.I., Villalobos, A. (2012). *Manual de Técnicas de Intervención Cognitivo Conductuales*. Bilbao: Desclee de Brouwer. (Cap 3, 4, 5, 6, 7, 8).

e-Book disponible en:

https://cataleg.uab.cat/iii/encore/record/C__Rb2084711

* Restem a l'espera que la biblioteca pugui adquirir la nova versió de 2017:

Díaz García, M.I., Ruiz, M.A., Villalobos, A. (2017). *Manual de Técnicas y Terapias Cognitivo Conductuales*. Bilbao: Desclee de Brouwer. (Cap 3, 4, 5, 6, 7, 8)

Es poden facilitar documents addicionals elaborats per l'equip docent per alguns temes.

A la GUIA DE TREBALL hi consta bibliografia i pàgines web recomanades per a cadascun dels temes.